

Röda Korset

1 magasin 2019

Muhammad är papperslös och sover under en motorvägsbro utanför Stockholm.
"Jag skulle så gärna vilja göra rätt för mig, jag kan tänka mig vad som helst."

Så hjälper värdförmedlingen / "Varje möte är viktigt"

Stort behov av hjälp i Sydsudan / "Nu får fler rent vatten"

Tema: Skuggsamhället

LIVET UTANFÖR

EN DAG MED

Följ med Zaher från Afghanistan på fjällvandring

VENEZUELA

Möt några av de miljoner människor som flyr landet

PAPPERSLÖSA MARIANNA

"Det sliter hårt på psyket att leva så här"

MODE SOM GÖR SKILLNAD

När du fyndar hos oss gör du skillnad för människor som drabbats av en katastrof. Ditt köp bidrar till att vi kan ge fler rent vatten, mat, läkarvård och mycket mer som ger hopp och räddar liv i Sverige och världen. Dessutom gör du skillnad för miljön.

Hitta din närmaste second hand-butik på redcross.se

 Svenska Röda Korset

Svenska Röda Korset
 Postadress: Box 17563,
 118 91 Stockholm
 Besök: Hornsgatan 54
 Tel: 08-452 46 00
 Hemsida: redcross.se

Ansvarig utgivare: Malin Barnö,
 malin.barno@redcross.se
Redaktör: Anna Bergén,
 anna.bergen@redcross.se
Layout och repro: OTW
Korrektur: OTW
Tryck: Printagon Graphics
TS-kontrollerad upplaga: 184 000
 ISSN 2000-0332

Röda Korset Magasin ges ut fyra ggr/år och distribueras till bl a Röda Korsets medlemmar och månads-givare. Tidningen vilar på samma värdegrund som Röda Korset och är politiskt och religiöst obunden.

Citera oss gärna, men ange källan!

Nästa tidning kommer 15 april.

Omslagsbild: Muhammad, en av Sveriges hemlösa. Foto av Åke Ericson.

Röda Korset på 10 sekunder:

- En religiöst och politiskt obunden organisation som finns i 191 länder.
- Röda Korsets uppgift är att förhindra och lindra mänskligt lidande var det än uppstår och vem det än drabbar.
- Röda Korset arbetar alltid utifrån de sju grundprinciperna humanitet, opartiskhet, neutralitet, självständighet, frivillighet, enhet och universalitet.

Frågor? Vi hjälper dig gärna. Hör av dig till Röda Korsets Infoservice. Tel. 0771-19 95 00 eller e-post info@redcross.se

Personuppgifter: När du ger en gåva kommer dina personuppgifter att behandlas av Röda Korset. Du har rätt till information om hur dina uppgifter behandlas. Läs mer på redcross.se/personligintegritet

Vill du ge en gåva?
 Bankgiro: 900-8004
 redcross.se

”Allt fler lever i utsatthet”

Samtidigt som vi gör den här tidningen följer jag en serie på tv. I 36 dagar lever fotografen Christoffer Hjalmarsson som hemlös i ett kallt, vintrigt Stockholm. Sida vid sida med stadens hemlösa, vars berättelser han tar del av och förmedlar vidare till mig som sitter inne i värmen och tittar. Det skaver, väcker tankar och en önskan om att bidra.

Tiotusentals människor lever i utsatthet och hemlöshet i Sverige i dag. Vi möter allt fler i våra verksamheter runt om i landet. En av dem får ni möta mer på djupet i det här numret av Röda Korset Magasin. Han heter Muhammad, är papperslös och sover med sin son under en motorvägsbro. Varför? För att han inte har någon annanstans att ta vägen.

Dagtid är hans trygga plats Röda Korshuset i Stockholm. Dit åker han varje dag det är öppet och stannar till stängning. Där finns människor som lyssnar, han kan få lite mat och sova en stund i vilrummet. Men

på nätterna har han ingenting. Är det för kallt för att sova under bron vandrar han omkring, eller tar skydd i tunnelbanan. Precis som människorna i Christoffers tv-serie.

Med det här numret av tidningen följer en uppmuntran till alla er som är medlemmar om att betala medlemsavgiften. Det hoppas jag att ni vill göra. Ni som bidrar på annat sätt, till exempel med månadsgivning, hoppas jag tar steget och även blir medlemmar.

Alla behövs. Inte minst nu när vintern är här och gör det än mer besvärligt för Muhammad och alla andra som inte fångas upp av vårt svenska offentliga skyddsnet. Röda Korset betyder mycket för många, världen över, men också här hemma. Glöm inte det.

Anna Bergén
 Redaktör

Innehåll

5 Mötet

Rent vatten gör människor friskare i Sydsudan.

6 På gång

Nyhetsnotiser från Sverige och världen, trender, tips och fakta.

10 Tema: Skuggsamhället

I Sverige lever tiotusentals människor i utsatthet och hemlöshet. Muhammad är en av dem.

24 En dag med

Följ med Zaher från Afghanistan på vandring med Röda Korset.

27 Röda Korset svarar

Vad betyder ”världens främsta katastroforganisation”?

Johana Velez är en av miljoner människor som flytt från Venezuela. Nu tvingas hon tigga i Colombia.

20 Utblick: Colombia

Med 1,2 miljoner venezuelaner som migrerat till Colombia står landet inför sin största humanitära katastrof på många år. Många lever på gatan. Röda Korset Magasin är på plats och träffar några av dem, bland andra Johana Velez.

Sydsudan

Landet är drabbat av både konflikt och naturkatastrofer. Över hälften av befolkningen är i behov av humanitär hjälp. Röda Korset bidrar med mat, hälsovård, rent vatten och sanitet, samt tak över huvudet.

Hjälp från ovan

Varje paket väger 50 kilo och släpps från 200 meters höjd. I paketen finns durra, ris, bönor, salt, socker och presenningar.

Along Kuan Kuan i Aweil East.

Lagar mat med hjälp från Röda Korset

Along Kuan Kuan bor med sina åtta barn i Aweil East, ett av de värst drabbade områdena i Sydsudan. Hon är en av alla dem som fått ett hushålls-kit av Röda Korset. Förutom sovmatton, filter och myggnät innehåller det grytor och annat som är bra att ha för att kunna laga mat.

– Jag gick genast iväg och skaffade mat för att laga till en måltid. I kväll ska vi äta, säger Along.

Stora behov i Sydsudan

- > 7 miljoner är i behov av humanitär hjälp.
- > 6 miljoner har ont om mat.
- > 1 miljon barn under 5 år är akut undernärda.
- > 2,6 miljoner barn har inte rent dricksvatten.
- > Stora delar av sjukvårdssystemet är förstört.

Hjälpen när fram!

558

... tusen personer har fått matpaket.

242

... tusen har fått rent dricksvatten.

258

... tusen har fått hushålls-kit.

84

... tusen har fått hjälp med hälsovård.

Din hjälp behövs!

Du kan göra situationen bättre för människorna i Sydsudan. Swisha ditt bidrag till Röda Korsets katastrofhjälp på nr **900 80 04**.

Läget i landet – var tredje har tvingats fly

Sydsudan har 12 miljoner invånare. Nästan hälften är barn mellan 3 och 17 år.

Var tredje person har tvingats fly från sitt hem på grund av konflikt eller matosäkerhet.

1,9 miljoner är på flykt inom landet och drygt 2 miljoner har flytt till grannländerna.

**Jenti, Mokongo village,
Yambio, Sydsudan**

”Vi är mycket friskare nu”

Min yngsta bror Michael är ett och ett halvt år. Nu mår han bra men för några månader sedan var han väldigt sjuk. Han var helt uttorkad och vi var rädda att han skulle dö.

Många barn blir sjuka, får diarré och kräks när det är regnsäsong. Men inte alls lika många som förut. Sedan Veronica som är volontär från Röda Korset började komma hit och prata med oss om hur viktigt det är att hålla rent, tvätta händerna och se till att vi inte får i oss smutsigt vatten märker vi stor skillnad. Vi är mycket friskare nu.

”

Mycket handlar om att ha rent vatten.

Veronica visar bilder och säger att vi kan göra mycket själva för att inte bli sjuka. Tack vare henne visste vi vad vi skulle göra när Michael blev sjuk. Vi behövde faktiskt inte ens ta honom till sjukhuset.

Mycket handlar om att ha rent vatten. När kriget bröt ut flydde många till vår del av staden, det blev trångt och vattnet räckte inte till alla så vi drack smutsigt vatten som spred sjukdomar. Nu har Röda Korset borrar nya brunnar så att fler får rent vatten. Nu blir vi inte lika sjuka som förut. ✕

Jenti och hennes yngsta bror.

På gång

9 000

Det bubblar av engagemang!
Röda Korsets Ungdomsförbund
har nu nästan 9 000 medlemmar.

Fyra frågor till ...

Ebba
Bergholm,
rödakors-
värd på
S:t Görans
sjukhus i
Stockholm.

Ebba
Bergholm

Vad gör du som rödakorsvärd?

– Jag hjälper till i sjukhusets huvudentré varje tisdag från lunch till klockan tre på eftermiddagen. Många som ska till sjukhuset är oroliga och då är vi en hjälpende hand. Vi gör mycket mer än visar vägen. Ibland ledsagar vi patienter dit de ska. Något som allt fler patienter glömmar är att ta med sig kallelsen. Då blir det ett detektivarbete att hitta rätt tid och plats för besöket. Många vet till vilken mottagning de ska till, men inte alla.

Hur många värdar är ni?

– Jag står alltid i huvudentrén men det finns rödakorsvärdar som jobbar på akutmottagningen också. Totalt är vi 29 värdar på sjukhuset här.

Vad betyder det dig?

– Förutom nöjda patienter och anhöriga så är det givande även för mig. När jag går hem känner jag att nu har jag gjort något bra igen. Jag är pensionär och på det här sättet kommer jag ut och träffar folk.

Har du mycket att göra?

– Ja, det är mycket att göra. Det tycker jag om, det är roligt att jobba här. Ibland tornar kön upp sig och det blir rörigt i entrén med mycket folk. Då är det bara att ta det lugnt. Alla får hjälp, men inte samtidigt.

Joy och John
med dottern Light.

Joy födde sitt barn på flykt undan vattnet

Två miljoner människor drabbades hårt av översvämningar i Nigeria. Bland dem fanns över 100 000 gravida eller ammande kvinnor. En av dem var Joy.

John och hans hustru Joy, som var gravid med parets femte barn, var tvungna att fly hals över huvud när vattnet spolade bort deras hem.

– Det var hemskt, jag kunde inte ta med mig någonting och visste inte vart vi skulle eller vad som skulle hända när barnet väl skulle födas, säger Joy.

Liksom många av de 200 000 som blev hemlösa när vattenmassorna steg i landets två största floder Niger och Benue bor de nu i tillfälliga läger. Det är trångt i det mörka, fuktiga huset med cementgolv som

de delar med ett 20-tal andra personer.

Gravida kvinnor, ammande mammor och barn är bland de mest utsatta i de översvämmade områdena. Röda Korset har hjälpt drabbade med bland annat mat, vatten och tak över huvudet. I lägret där Joy och John bor hjälper volontärerna även till vid förlossningar.

För Joy gick det bra och parets femte barn visade sig vara en flicka.

– Vi har gett henne namnet Light, för det är det hon får oss att känna. Vi har gått igenom stora svårigheter, men hon är ljuset i vår tillvaro, säger pappa John.

AFOUND

Mode som får nytt liv

Afound är en nytänkande outlet med hundratals varumärken till rabatterade priser. Nu kan du även köpa våra gåvokort och på så sätt stötta Röda Korsets arbete när du handlar på afound.com

Krisberedskap på Folk och Försvar

Röda Korset är på plats när Folk och Försvars rikskonferens hålls i Sälen den 13–15 januari. Detta eftersom Röda Korset är en del av Sveriges krisberedskap och har ett uppdrag att stötta myndigheterna i krissituationer, när samhällets resurser inte räcker till och behöver förstärkas.

– Vår målsättning är att år 2025 ha 20 000 volontärer redo att agera i händelse av kris eller krig. De ska ha grundläggande utbildning i första hjälpen, i krisstöd samt i svenska och internationella regler inom krisberedskap, säger Röda Korsets generalsekreterare Martin Årnlöv.

Folk och Försvar 2017.

Att vara volontär är bra. Det visar Volontärbarometern där 1 589 volontärer och 254 organisationer svarar på frågor om engagemang.

Många fördelar med att vara volontär!

- > 98 % av volontärerna upplever att de bidrar med en konkret insats.
- > 94 % känner att de påverkar samhället i en positiv riktning.
- > 90 % säger att de själva mår bättre.
- > 93 % känner att de utvecklas som personer och lär sig saker.
- > 93 % har roligt när de engagerar sig!
- > 83 % av organisationerna klarar sig inte utan volontärer.
- > 94 % av organisationerna säger att volontärerna är med och förbättrar och utvecklar verksamheten.
- > 50 % säger att de inte har tillräckligt med volontärer för att driva den verksamhet de vill.

Vill du bli volontär?

Är du intresserad av att engagera dig som volontär hos oss? Leta efter lediga uppdrag i vår rekryteringsdatabas på frivillig.redcross.se

Vi behöver dig!

Källa: Volontärbyrån

Återvinn din julklapp

Fått en julklapp som du inte är nöjd med? Lämna den till Röda Korset Second hand så säljer vi den vidare. Någon annan blir glad och pengarna går till Röda Korsets verksamhet. Dubbelt bra! Hitta din närmaste butik på redcross.se.

8 607 186

personer fick hjälp tack vare bidrag från Svenska Röda Korset förra året.

”På varje sjukhus jag kom till i Jemen fanns en avdelning för undernärda barn, och de var alla överfulla.”

Katarina Öberg, sjuksköterska och rödakorsdelegat i Jemen.

Boktips!

I reportageboken *Mammorna* intervjuar Alexandra Pascalidou 20 kvinnor bosatta i Sveriges mest utsatta områden. Alla har en sak gemensam: Kärleken till barn som inte längre finns. En stark bok om våld, sorg, kamp och kärlek. Ges ut på bokförlaget Atlas.

Landet runt

Musik på fredagsmys i Linköping

Det var trångt på Café Crossroad i Linköping när Röda Korset ordnade fredagsmys. Drygt 75 personer kom för att umgås, fika och lyssna på musik från Norden, Europa och Mellanöstern.

Jubileum och rekord i Kalmar

Röda Korset Second hand och café i Kalmar firar 30 år! Varje dag besöker 450 personer butiken och förra året såldes saker för över 4 miljoner kronor. Grattis till fint resultat och tack till alla 100 volontärer som är med och bidrar till succén!

Nyöppnad bank i Laholm

Röda Korset i Laholm har öppnat Fritidsbank! I den kan alla låna begagnade fritids- och sportartiklar gratis i 14 dagar. Alla som vill är välkomna att låna. Återbruk är bra för miljön och ligger i tiden!

På flykt från Mosul.

Miljoner får inte nödvändig hjälp

FN uppskattar att 134 miljoner människor var i behov av humanitär hjälp under 2018. Men FN-ledda humanitära operationer nådde bara 97,4 miljoner.

Gapet fylls delvis av insatser av nationella regeringar, privata hjälpare, lokalsamhällets resurser och organisationer som Röda Korset. Men det är rimligt att anta att miljoner inte nås av någon.

En viktig lösning som lyfts i Röda Korsets rapport World Disasters Report är att investera mer tid,

resurser och tillit i lokala humanitära organisationer som finns på plats före, under och efter en katastrof.

– Organisationer som finns på plats innan katastrofen sker kan agera snabbare och behöver mindre resurser för att göra det, säger Margareta Wahlström, ordförande i Svenska Röda Korset. Vi vet vilka människor som är sårbara och hur man når dem.

”

Vi vet att vi volontärer gör ett fantastiskt arbete, det får vi höra ofta. Det sporrar oss i vårt viktiga uppdrag.

Marianne Tibblin
i Skövde och Pia
Eurenus i Halmstad.

Bygger latriner för att förebygga sjukdomar

Över 1,5 miljoner människor från Sydsudan och Demokratiska republiken Kongo har flytt till grannlandet Uganda.

Mer än hälften är barn och många lider av undernäring och är därför mycket mottagliga för sjukdomar.

För att hindra utbrott och spridning bygger Röda Korset latriner och ser till att människorna får rent vatten. Det räddar många liv!

Röda Korset bygger latriner i Uganda.

Sex miljarder steg för Röda Korset

Scholls kampanj "Every step counts" är nu avslutad. Tillsammans har de som varit med tagit över sex miljarder steg för att stödja Röda Korsets arbete. Resultatet blev 611 167 måltider till människor i utsatthet. Bra promenerat!

16

miljoner människor i Jemen saknar rent vatten.

Kan en lott lindra mänskligt lidande?

Vår övertygelse är att världen blir bättre med starka ideella organisationer. Det är därför Postkodlotteriet finns. Och det är därför vi fördelar lotteriets överskott mellan 56 ideella organisationer som arbetar för att förbättra villkoren för människor, djur och natur.

Sedan Postkodlotteriet startade har organisationerna fått dela på 9,4 miljarder kronor, varav 336 miljoner har gått till Svenska Röda Korset.

Hur är det då, kan en lott lindra mänskligt lidande? Nej, tyvärr. Det vore väldigt förenklat att se det på det sättet. Men den som har en lott i Postkodlotteriet bidrar till att viktiga organisationer kan göra bra saker, som till exempel att förhindra och lindra mänskligt lidande oavsett vem det drabbar och hur det uppstår.

Stort tack Svenska Röda Korset för allt ni gör, och stort tack till alla som har en lott – ni möjliggör så mycket!

Åldersgräns 18 år. Gå in på stodlinjen.se om du eller en anhörig spelar för mycket. Mer info på postkodlotteriet.se

*Putte Nelsson
är vinstudelare
i Postkodlotteriet.*

LÄNGE LEVE LIVET!

Varje år tar Röda Korset emot gåvor från människor som skrivit in oss i sina testamenten. Det är ett stort förtroende och ett beslut som räddar många liv. Ingen gåva är för stor eller för liten. Varje bidrag gör det möjligt för oss att fortsätta kampen för livet – och allas rätt att leva det fullt ut. Ditt arv kan rädda liv.

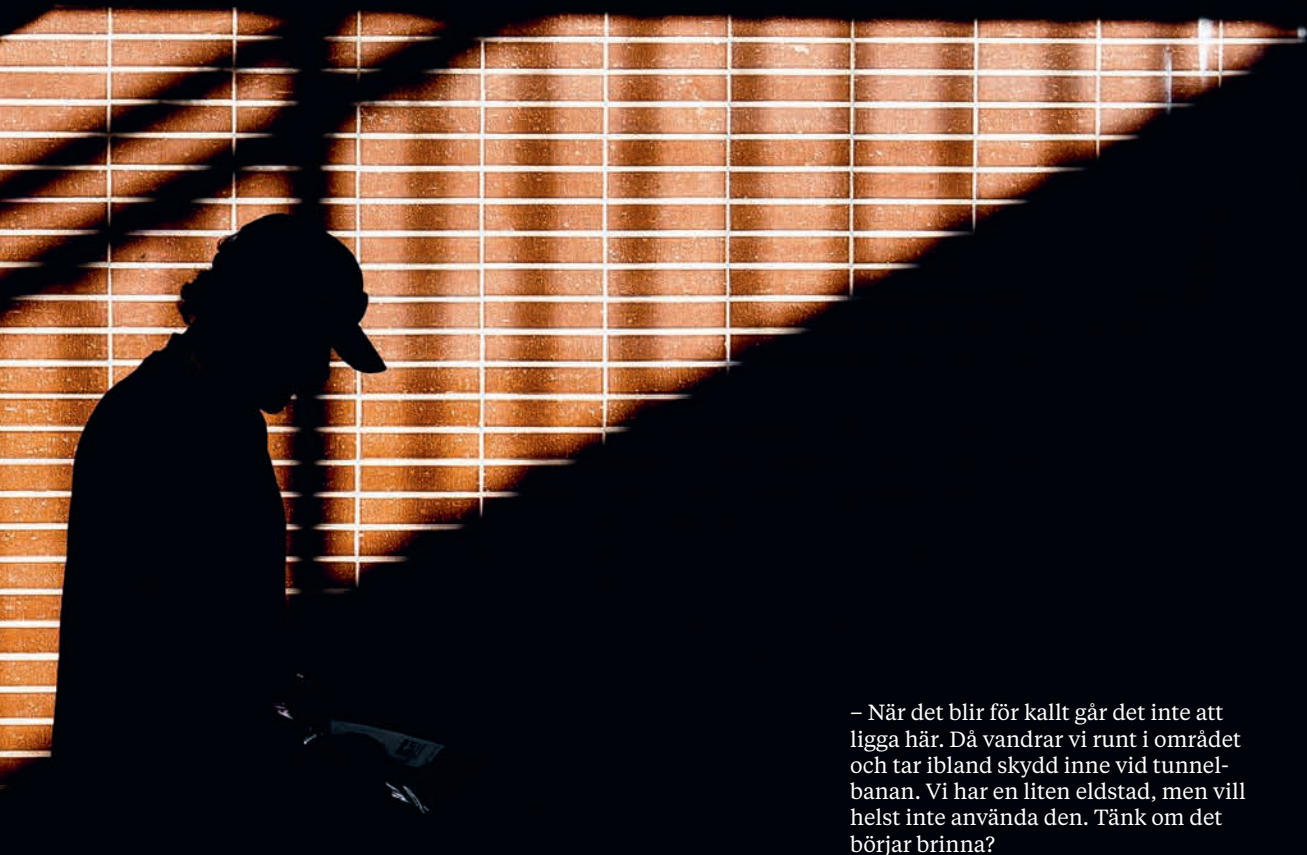
Vill du veta mer?

Kontakta Röda Korsets infoservice på 0771-19 95 00. Eller beställ vår broschyr på stod.redcross.se/testamente

→ **Välfärdssamhället i Sverige räcker inte längre till. Tiotusentals människor i landet lever i utsatthet, utan tak över huvudet, mat eller hjälp om de blir sjuka. I stället är det organisationer som Röda Korset som i allt större utsträckning hjälper människor som faller utanför samhällets skyddsnät. Vi har träffat Muhammad och sonen Hossad, som sover under en motorvägsbro utanför Stockholm.**

SKUGGET SAMHÄLLET

LET

J

ag levde ett bra liv med min familj.

I dag har jag ingenting. Jag och min son sover här, i ett buskage bredvid motorvägen.

Muhammad visar en trasig bit

frigolit som han använder som kudde. Täcket är en fuktig fleecfilt som han förvarar i en blå Ikeakasse om dagarna. Han skjuter in den i de frostbitna buskarna vid motorvägen mellan Rinkeby och det stora Järvafältet i norra Stockholm, så att ingen ska hitta och stjäla kassen. I går försvann sovunderlaget, en bit överbliven tältduk.

– När det blir för kallt går det inte att ligga här. Då vandrar vi runt i området och tar ibland skydd inne vid tunnelbanan. Vi har en liten eldstad, men vill helst inte använda den. Tänk om det börjar brinna?

Muhammad är trött och det syns. Han vill egentligen bara få sova. Men natthärbärgena i Stockholm är inte öppna för honom och hans son. Muhammad och Hossad som kommer från Mellanöstern har fått avslag på sina asylansökningar och lever utan tillstånd i Sverige. Bland stans alla hemlösa är de papperslösa mest utsatta.

– Vår trygga plats är Röda Korset. Vi åker till Rödakorshuset i Skärholmen varje dag som det är öppet och är där tills det stänger.

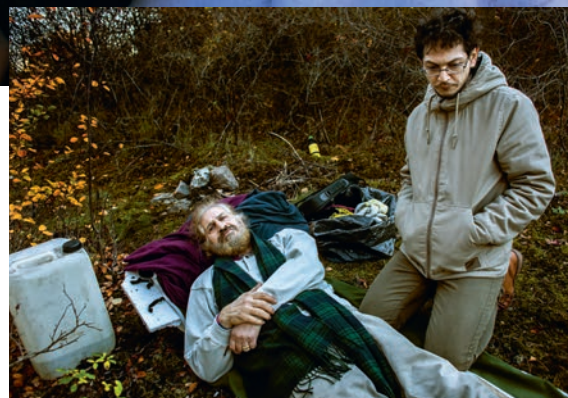
Rödakorshuset hjälper samhällets mest utsatta och frågar inte efter papper eller nationalitet. Här kan besökarna även få träffa en sjuksköterska och få hjälp med vårdkontakter.

– Där är det varmt, människor lyssnar på oss, vi får mat och kan sova en stund i vilrummet. Vad vi gör resten av tiden? Väntar.

”Min son gör allt för mig. Men hans eget liv har fått ta paus”, säger Muhammad, och Hossan fortsätter: ”Jag skulle vilja plugga ekonomi, men just nu är svenskan viktigast.” Båda går på Röda Korsets språkkurs.

”Här bor vi. Vattendunken fyller vi vid en bensinstation”, säger Muhammad och lägger sig för att vila på den kalla marken. Hossan lägger ett par filter under hans huvud.

I Sverige talar vi ofta om ”skuggsamhället”, och syftar då på de människor som lever vid sidan av samhället och sällan finns med i någon officiell statistik. Framför allt handlar det om dem som kallas papperslösa. Johanna Saunders på Röda Korset i Malmö tycker att begreppet är problematiskt.

– Ordet skuggsamhälle för tankarna till den undre världen, till kriminalitet. Begreppet signalerar ett avståndstagande – att vi andra inte har något som helst ansvar för att personerna har hamnat där de är, säger hon.

– I själva verket handlar det om människor mitt ibland oss, underbetalda städare och diskare, traffickingoffer, EU-migranter, ensamkommande ungdomar vars ålder skrivits upp, papperslösa och svenskar som fallit igenom samhällets skyddsnät. Gemensamt för dem är att de lever i utsatthet och att de lider brist på grundläggande rättigheter.

Statistiken över hur många som lever i utsatthet är osäker. Klart är dock att antalet ökar, inte bara i Sverige utan i hela Europa. Internationella Röda Korsets rapport *Think differently – Humanitarian impacts of the economic crisis in Europe* från 2013 uppger att antalet personer som var beroende av Röda Korset för att få mat för dagen ökade med 75 procent mellan 2009 och 2012 i 22 europeiska länder. Och detta var alltså före den stora flyktvägen 2015. I Stockholms Stadsmissions rapport

Johanna Saunders

33 000

År 2017 levde enligt Socialstyrelsen drygt 33 000 personer i hemlöshet i Sverige. Drygt 60 procent var män och drygt hälften var födda i Sverige.

Alla människor i Sverige har rätt till sjukvård, utbildning och att få äta sig mätta.

4 500

Antalet EU-medborgare som levde i utsatthet i Sverige nådde, enligt Stadsmissionen, en topp 2014–2016, och uppskattades då till cirka 4 500 personer.

Hemlös från 2017 noteras att i Socialstyrelsens mätning av hemlöshet i Sverige 2011 uppskattades omkring 34 000 personer leva i hemlöshet eller på andra sätt vara utestängda från den ordinarie bostadsmarknaden. Redan då bedömdes siffran vara i underkant eftersom papperslösa, EU-medborgare utan permanent uppehållstillstånd och andra hemlösa som av olika anledningar inte var kända av myndigheterna inte omfattades av beräkningen.

Det handlar alltså om en växande, heterogen och i långa stycken osynlig grupp som civilsamhällets organisationer möter och gör sitt bästa för att hjälpa. I takt med att den offentliga sektorn inte klarar välfärdsuppdragets alla delar, samtidigt som det tillkommer nya grupper i behov av stöd, tar organisationer som Röda Korset ett allt större ansvar.

Tillsammans gör vi skillnad för en bättre värld. Bli medlem i Röda Korset på redcross.se

Röda Korset kommenterar

Martin Ärnlov,
generalsekreterare

”De mest utsatta blir ännu mer utsatta”

Antalet människor som lever i stor utsatthet i Sverige är en på många sätt osynlig, men växande grupp. Det civila samhället behöver allt oftare kliva in när det offentliga skydds nätet brister.

Johanna Saunders på Röda Korset i Malmö säger i artikeln här intill: ”Det finns en ovilja att inse att de välfärdssystem vi byggt upp inte fungerar. Man vill att trygghetsystemen ska finnas, men de är helt enkelt inte lika heltäckande längre. Följden blir att de mest utsatta blir ännu mer utsatta, de ekonomiska klyftorna växer och det finns även stora skillnader i hälsa mellan olika grupper.”

I Malmö, liksom på många andra platser, möter vi på Röda Korset allt fler som riskerar att falla igenom det offentliga skydds nätet. Välfärdssystemet förmår inte vara heltäckande, och organisationer som vår behöver allt oftare ta en större roll – trots att vi menar att ansvaret hör hemma hos stat, kommuner och landsting.

Den uppgift vi tar på oss innebär bland annat att vi genom vår värdförmedling guidar rätt i den svenska sjukvården. Vi erbjuder behandling för krigsskadade och torterade. Vi arrangerar en mängd sociala verksamheter – våra kretsar runt om i landet gör ett fantastiskt jobb med mötesplatser och aktiviteter för dem som behöver stöd. Allt oftare handlar det även om ett mål mat och en plats att sova på.

Det är våra grundprinciper, särskilt den om humanitet, som manar oss att kliva fram. Vi vill inte att det offentliga ska abdikera från sitt ansvar, men vi behöver vara med och, i samverkan med andra, hitta vägar framåt. Vi kommer alltid att försöka hjälpa de mest utsatta.

Det svenska samhället är en stark väv, till stor del tack vare det civila samhället och volontärer som ger av sin tid. Samtidigt växer ett parallellt samhälle fram, med de mest utsatta. Det kommer inte att försvinna för att det ignoreras. Och då behövs Röda Korset.

”Kylan är värst, då kan vi inte sova ute utan måste röra på oss. Jag är konstant trött, vill bara lägga mig ned och somna”, säger Muhammad.

Sundsvall förra sommaren. Nu lever de som hemlösa i väntan på att kunna få sin ansökan prövad igen. Muhammad har också vänt sig till Europadomstolen för mänskliga rättigheter.

– Det är tufft, vi är helt beroende av andra människors välvilja. Både jag och Hossan skulle så gärna vilja jobba, göra rätt för oss. Jag kan tänka mig vad som helst.

Muhammads ögon tåras. Han tar fram sin telefon och visar upp bilder på några av sina åtta barn. En liten flicka i vit klänning. Och så en bild på Hossan som ung pojke i pappas knä.

– Jag är en gammal man, snart sextio, men jag oroas så fruktansvärt över min son, hans hälsa och hans framtid. Han är vuxen, men hans liv har helt stannat av. Vad ska hända? Han har bara mig, inget annat.

10

Röda Korset driver behandlingscenter för krigsskadade och torterade på sex orter i landet, med filialer i ytterligare fyra.

Foto: Marie Sparreus

”Människor vet att jag inte har några rättigheter”

– I natt sov jag hos bekanta i Jordbro, i morgon kan det bli någon annanstans. Det sliter hårt på psyket att leva så här, säger Marianna.

Marianna tittar ner i bordsskivan och suckar. I sex år har hon levt som papperslös i Sverige. Utan fast bostad, jobb och pengar. Marianna kom hit från Gambia för att jobba som hemhjälp i en familj, men jobbet visade sig vara slavgöra utan lön, så hon lämnade dem.

– Eftersom jag är papperslös vet människor att jag inte har några rättigheter och någonstans att gå om jag blir utnyttjad.

Marianna kommer till Rödakorshuset nästan varje dag och det har hon gjort i flera år. Här får hon mat och chans att lära sig svenska, men framför allt får hon vara bland människor som bryr sig om och lyssnar. Här finns också en sjuksköterska som Marianna i dag träffat för att prata om sin magsmärta. Hon har ont i övre delen av magen och grimaserar när hon med handen visar var. Vårdmottagningen ger enklare behandling och kan skriva ut recept, liksom hjälpa patienter vidare till annan vård. Papperslösa har i Sverige rätt till det som kallas ”vård som inte kan anstå”, men mottagandet kan se väldigt olika ut runt om i landet.

– Jag gick först till en vårdcentral men de skulle ha 1 000 kronor i avgift för att ta emot mig, berättar Marianna.

Sjuksköterskan tror att det kan röra sig om magkatarr orsakad av långvarig stress.

– Jag är så orolig hela tiden, berättar Marianna. Jag har ingen aning om vad som ska hända med mig, hur länge jag kan leva så här. Utan Rödakorshuset vet jag inte vad som skulle hänt. Här har jag mina vänner, min trygghet.

”

Jag drömde om att komma till Sverige, för jag hade hört att det var ett bra land med respekt för mänskliga rättigheter.

Alla människor i Sverige har rätt till sjukvård, utbildning och rätt att få äta sig mätta. Alla barn och unga under 18 år har rätt till skola och till kostnadsfri vård. Vuxna papperslösa har rätt till subventionerad sjukvård som inte kan anstå. Därtill säger socialtjänstlagen att enskilda i behov av bistånd ska kunna få stöd och hjälp av den kommun där de vistas, om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt.

– Tyvärr fungerar det väldigt olika i olika kommuner. Och för att vi civila

organisationer ska kunna göra en bra insats krävs att kommunerna vill samarbeta med oss, säger Johanna Saunders.

I flera kommuner samarbetar Röda Korset, Stadsmissionen, Svenska kyrkan och en rad mindre lokala nätverk för att möta de utsattas mest grundläggande behov. På många håll arbetar man även med integrationsfrämjande åtgärder som samhällsinformation, språkutbildning och social gemenskap, samt med strukturerad politisk påverkan.

– Men det är viktigt att understryka att vi inte ska ta över det offentliga samhällets ansvar. Därför måste kommunerna också vara med, säger Johanna Saunders.

Hon konstaterar att utsattheten troligen inte kommer att minska framöver, snarare tvärtom. Positivt är dock att svenskarnas engagemang verkar öka och att Röda Korsets samarbete med andra civila organisationer genomgått en stark utveckling under senare år.

– De civila organisationernas huvuduppgift måste vara att lyfta frågor, bära vittnesmål och påverka. Att arbeta med politiskt påverkansarbete parallellt med att möta grundläggande humanitära behov, säger Johanna Saunders. ✘

”För att vi civila organisationer ska kunna göra en bra insats krävs att kommunerna vill samarbeta med oss”, säger Johanna Saunders.

Det finns uppskattningsvis 50 000 papperslösa gömda i Sverige. Någon riktigt tillförlitlig statistik finns inte.

Enligt Migrationsverket har 27 000 personer gått under jorden de senaste fyra åren. De kommande fyra åren väntas ytterligare 42 000 försvinna.

7 480

Under år 2017 avgjordes 7 480 asylärenden för ensamkommande barn i Sverige, enligt migrationsinfo.se. 5 429 beviljades asyl.

Renma och Tizhbeen, ensamkommande flyktingar från Irak:

”Som barn ser man bara målet – inte vägen dit”

När Renma och Tizhbeen fyllde 18 år fick de avslag på sina ansökningar om uppehållstillstånd och blev papperslösa. Nu är de 19 och fortsätter studera. Men tillvaron är präglad av rädslan att åka fast i en kontroll, en ständig jakt på en plats att övernatta – och av hunger.

Renma och Tizhbeen är kurder från norra Irak. De var båda 16 år när de ensamma kom till Sverige 2015. Liksom alla andra som registrerats den 25 november eller senare omfattas de inte av gymnasielagen. Efter 18-årsdagen förlorade de rätt till socialtjänst och blev från en dag till en annan tvungna att navigera i samhället helt på egen hand.

På välformulerad svenska berättar Renma och Tizhbeen livet som papperslös – och om sina drömmar.

– När jag var liten ville jag bli Jalal Talabani, han var kurd och Iraks president. Som barn ser man bara målet och inte vägen dit. Som äldre inser man svårigheterna, säger Renma.

I dag drömmer han om att få gå ut gymnasiet och sedan plugga vidare, psykologi eller litteratur.

– Men det är svårt att orka med studierna när man inte har uppehållstillstånd. Det finns en gräns för vad kroppen klarar, hela situationen är stressande. Jag flyttar hela tiden runt mellan bekanta. Jag åter i skolan, men i övrigt är jag beroende av andra för att få mat. Ibland tar jag ett svartjobb och arbetar långa pass för lite pengar.

Tizhbeens liv ser likadant ut. Han har bott tillfälligt i större delen av Stockholms län. I dag har han en och en halv timmes resa till skolan och är ständigt rädd för att åka fast i tunnelbanan.

– Under terminerna har jag terminskort, men ingen legitimation som bevisar hur gammal jag är. Varje gång jag åker tunnelbana är jag stressad. Sommartid måste jag planka. Jag har inga pengar, men ibland har jag jobbat svart

När Renma och Tizhbeen fyllde 18 förlorade de sin rätt till socialtjänst. Sedan dess är de, liksom många andra i samma situation, tvungna att klara sig på egen hand.

på olika restauranger och tagit snickerijobb för 20–30 kronor i timmen. Man blir utnyttjad, säger han.

Som kurd känner Tizhbeen sig statslös. Han talar inte arabiska och på en irakisk ambassad skulle han inte få hjälp. Som papperslös i Sverige lever han utanför samhället. Ofta känns situationen hopplös.

– Jag försöker tänka positivt och hoppas Sverige ändrar sin politik. Min högsta dröm just nu är ett rum med ett bord, en

stol och en madrass. Ett rum där jag kan plugga i lugn och ro och sova varje natt. Och så en legitimation som visar att jag får bo i Sverige, säger Tizhbeen.

Även Renma drömmer om ett hem, och om ett liv inom ramen för samhället. Att få studera, arbeta och bidra.

– Som papperslös kan man antingen bli starkare eller så går man sönder. Jag är stark, men jag tror inte att jag representerar majoriteten. Många känner sig maktlösa, för dem dör drömmarna. Och då är risken stor att de hamnar helt fel. ✘

780

Över 780 kontakter togs med nationella rådgivningen via telefon, sms och mejl 2018.

”

Här känner jag mig välkommen.

Patient, 43 år, som sökte för smärta i magen.

2006

Vårdförmedlingen startade 2006.

Vårdförmedlingen

Röda Korsets vårdförmedling hjälper papperslösa och andra migranter som faller utanför samhällets skyddssystem att komma i kontakt med sjukvården.

Vad säger lagen?

Enligt lagen har papperslösa migranter över 18 år rätt till vård som inte kan anstå, inklusive tandvård och mödrahälsovård.

Papperslösa barn har rätt till vård på samma villkor som barn med personnummer.

Våra frivilliga läkare träffar patienter som inte har tillgång till den vanliga vården.

I rapporten "Nedslag i verkligheten – tillgång till vård för papperslösa" beskriver vi de hinder som vi ser att papperslösa människor stöter på i vården och de humanitära konsekvenser detta får. Du hittar rapporten på redcross.se

Så här når du oss

Nationell rådgivning:
020-211 000 (kostnadsfritt)
måndag–torsdag 09.30–11.30

0709-40 67 23 (endast SMS)
papperslos@redcross.se

Läs mer på:
redcross.se/papperslosa

Detta gör vårdförmedlingen:

- > Ger råd och stöd till dem som inte kan eller vågar vända sig till det ordinarie sjukvårdssystemet.
- > Stärker patienterna att själva kunna ta sig fram i vården, förklarar rättigheter och är bryggan mellan sjukvård och patienten.
- > Stöttar vårdpersonal och andra aktörer inom hälso- och sjukvården.
- > Enklare sjukvårdsinsatser som att lägga om ett sår, kolla blodtryck eller blodsocker och att titta på utslag.
- > Bemannar en nationell rådgivningstelefon dit patienter och anhöriga, vårdgivare och andra aktörer kan ringa för att få stöd och råd i frågor som gäller rätt till vård.
- > Anordnar vid behov läkarmottagning.

Johanna Lönn, sjuksköterska på Röda Korsets vårdförmedling, Stockholm:

”Varje möte är viktigt”

Johanna är en av tre sjuksköterskor som möter besökarna på Vårdförmedlingen.

I nnan jag började här jobbade jag i fält, i Sydsudan. Där mötte jag många gravida kvinnor som trots att de gått halva tiden inte träffat någon läkare. Det händer här också! En kvinna från Ecuador kom till oss när hon var i sjätte månaden. Hon väntade sitt första barn och hade inte vågat berätta för någon.

Jag hjälpte henne att komma till mödravården. Mitt jobb handlar många gånger om att prata med vårdpersonal och förklara vad som gäller, till exempel att även den som är papperslös har rätt till mödravård. Det är inte alla som vet. Ofta blir det bra samtal som avslutas med ett ”tack, idag lärde jag mig något nytt”. Det känns fint.

”

Ofta blir det bra samtal som avslutas med ett ”tack, idag lärde jag mig något nytt”.

Det händer att patienter kommer tillbaka för att säga tack. En gång hade en med sig en schwarzwaldtårta, en annan en påse skumbanor. Kvinnan från Ecuador hörde av sig när bebisen fötts och sa att allt gått bra. Hon var så glad för hjälpen hon fått och sa ”tack för att du hjälpte mig berätta”. Det är sånt som gör alla samtal, allt tjat, mödan värd.

För mig är det jag gör ett konkret sätt att jobba med mänskliga rättigheter – rätten till vård. Varje dag på jobbet känner jag att jag har gjort något som gör en annan människas liv bättre. Många som annars inte skulle få vård får det tack vare oss. ✖

” Jag trodde aldrig att jag skulle behöva stå så här

Tidigare hade hon ett välbetalt chefsjobb i Venezuela. Nu tigger hon vid en vägkant i Colombias huvudstad Bogotá. Johana Velez är en av miljontals venezuelaner som tvingats lämna sitt land på grund av den allt djupare krisen.

Johana står alldeles intill körbanan för att det ska vara lätt för bilarna att stanna. Dottern Sofia, 1 år, sover i en sele på hennes mage. Bredvid står 8-åriga Merbil och pillar med ett sugrör. I handen håller Johana en bunt venezuelanska sedlar som hon säljer. Men det är bara ett symboliskt utbyte, sedlarna är värdelösa. När de lämnade landet hade valutan sjunkit så mycket i värde att en summa motsvarande en minimilön bara räckte till ett kilo ris, ett kilo pasta och lite bröd.

– Jag trodde aldrig att jag skulle behöva stå så här och be om pengar, säger hon.

Hennes man är i en annan del av stan för att leta jobb. Ibland lyckas han, en dag fick han ett målningsjobb. En annan dag klippte han gräset utanför en fabrik. Men ofta hittar han inget.

Får familjen ihop 50 kronor kan de hyra ett rum över natten, säger Johana. Annars sover de på en gräsplätt i området. Under den månad de varit i Bogotá

har de sovit ute hälften av nätterna.

Bilar och tunga bussar dundrar förbi när hon berättar om sitt tidigare liv i La Victoria, väster om huvudstaden Caracas i Venezuela:

– Vi var medelklass. Men när jag tänker tillbaka tycker jag att vi var rika. Vi kunde gå på restaurang, åka till stranden.

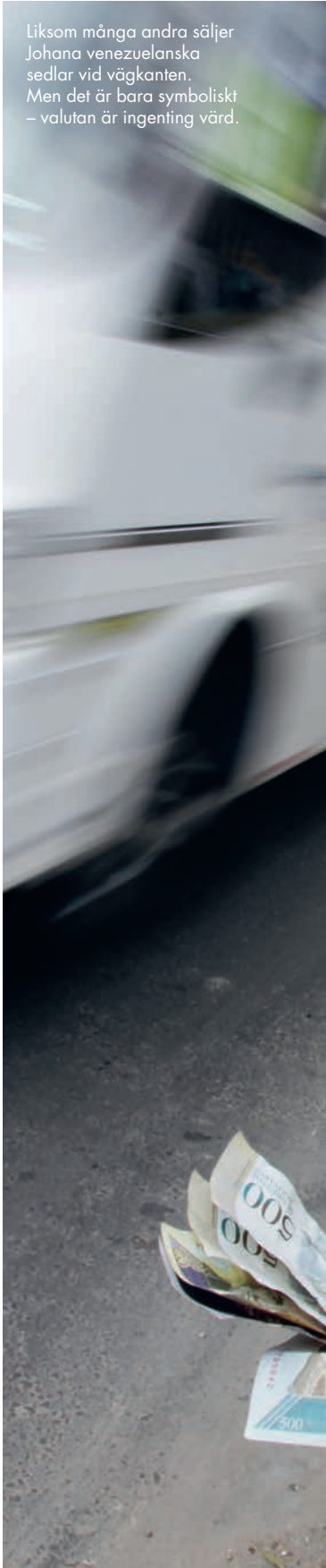
Johana jobbade som avdelningschef på ett telekomföretag. Maken var mekaniker.

– Trots bra löner kunde vi till slut inte köpa mat. Och för att köpa den lilla mat som fanns tvingades vi köa i två dagar.

Beslutet att lämna hemmet var svårt.

Men till slut fungerade ingenting. I sonens skola var lektionerna ofta inställda då lärarna inte fick lön. El och vatten kunde försvinna i dagar för att en transformator eller pump gått sönder och det saknades reservdelar. Dessutom fick hon besked om att lokalkontoret där hon jobbade skulle stänga.

Planen var att Johana och hennes man skulle etablera sig i Colombia och skicka pengar till sina föräldrar samt betala skolgången för 15-åriga dottern som stannade i Venezuela med morföräldrarna.

Liksom många andra säljer Johana venezuelanska sedlar vid vägkanten. Men det är bara symboliskt – valutan är ingenting värd.

26

Röda Korset har byggt upp 26 mottagningscenter vid gränserna till Venezuela och Ecuador samt längs transitvägarna genom landet.

Men hittills har de inte kunnat skicka något. Utan uppehållstillstånd går det inte att få ett reguljärt jobb. Nu hoppas Johana få jobb genom att hennes pappa har colombianskt medborgarskap, en kyrka ska försöka hjälpa henne.
– Innan dess hoppas jag att vi hittar jobb genom någon bekant, säger hon.

Under många år har människor migrerat från Colombia till Venezuela. På kort tid har strömmen nu vänt. Det har skapat en helt ny situation för Colombia, ett land med liten erfarenhet av invandring.

I oktober 2018 bedömde IOM, FN:s migrationsorganisation, att cirka 1,2 miljoner venezuelaner befann sig i Colombia för att stanna i landet. I verkligheten är antalet troligtvis ännu högre, då många saknar pass och korsar gränsen via inofficiella passager.

– Detta är den största humanitära katastrof som vi har ställts inför på många år, säger José Leber, koordinator för hälsoinsatser i nödsituationer på Colombianska Röda Korset.

Internflykt och utvandring har landet däremot erfarenhet av. Miljoner colombianer tvingades på flykt under den 50-åriga konflikten mellan staten och Farc-gerillan, som formellt avslutades genom ett fredsavtal för ett par år sedan. Många flydde då till Venezuela.

Den första migrationsvågen inleddes 2014, och har ökat i takt med att situationen i Venezuela förvärrats. I början kom mest högutbildade som hade relativt lätt att komma in på arbetsmarknaden i Colombia. Nu har även arbetarklass och fattiga börjat lämna Venezuela.

Samtidigt har migranternas ekonomi försämrats, då värdet på den venezuelanska valutan störttyckt. Många har inte råd att köpa bussbiljetter. Därmed har ett nytt fenomen dykt upp – ”los caminantes” – de gående. De stretrar fram längs vägarna genom landet, bärandes på barn och väskor.

José Leber

”Hela kroppen gör ont. Jag är för gammal för att gå så långt, men jag hade inget val” säger Etilita Lopez, 78, efter färden till Bogotá.

Svenska Röda Korset stöttar människorna som flytt från Venezuela. Swisha ditt bidrag till 900 80 04 så är du med och bidrar.

Många stannar i Colombia för att hitta jobb, andra tar sig vidare till exempelvis Ecuador och Peru.

På gräsytor och vägrenar runt busstationen i Bogotá har läger tagit form under de senaste månaderna. Vissa bor i tält. Andra har spänt plastskynken mot husväggar för att skapa en skyddad sovplats.

Milagros och Ricardo och deras familj anlände för bara en halvtimme sedan. Nu håller de på att sätta upp ett tält på en gräsyta intill ett järnvägsspår, mellan andra som redan bor där. Totalt är de 13 personer – Milagros och Ricardos barn, barnbarn, Milagros mamma, hennes två syskonbarn och ett syskonbarnbarn.

– Om vi hittar jobb inom någon vecka stannar vi. Annars åker vi vidare mot Peru, säger Milagros.

I Peru finns en av hennes vuxna söner. Han åkte dit tidigare i år och jobbar på en tygfabrik. Men de har inga pass och är oroliga för att gränsvakterna i Ecuador och Peru inte kommer att släppa igenom dem. Det har

Familjen Lopez-Floriz kom för bara en halvtimme sedan. Lägren bakom busstationen i Bogotá växer för varje dag.

I januari ska Merbil få börja i en colombiansk skola. Det ser han fram emot. "Då slipper jag komma hit."

blivit nästan omöjligt att få ut pass i Venezuela, enligt myndigheterna för att det saknas material för att tillverka dem.

Milagros berättar att hon jobbade på kommunen, som säkerhetsvakt. Men inflationen gjorde att lönen till slut inte ens räckte till det mest grundläggande.

– När dina barn inte har tillräckligt att äta, och du inte kan köpa kläder och skor till dem känner du dig otroligt maktlös.

Droppen var när hennes dotter svimmade i skolan för att hon inte hade ätit.

– Det fick mig att ta beslutet. Jag sa upp mig, säger Milagros.

Från byn San Felipe till den colombianska gränsen åkte familjen bil. Resten av vägen har de gått eller fått lift.

Allra tuffast var sträckan där vägen går över ett bergsmassiv på 3 400 meters höjd. Där var det kallt och rått.

– Vi lämnade Venezuela i shorts, t-shirt och sandaler. Men människor

Boende i Bogotá har kommit med tält till lägerområdet och familjen Lopez-Floriz har fått låna tre av dem.

har varit snälla och gett oss kläder. De såg att vi frös. Nu har jag den här, säger Milagros syskonbarn Hector och visar sin trasiga skinnimitationsjacka.

Längs vägen har de fått stöd på flera sätt. I Cúcuta fick Ricardo hjälp med sitt onda knä på Röda Korsets mottagningscenter, och de har fått mat av organisationer och privatpersoner.

– Colombianerna har gett oss mycket hjälp, säger Ricardo.

Röda Korset arbetar både på eget initiativ och med andra aktörer för att möta migranternas behov. 26 mottagningscenter har byggts upp, vid gränserna till Venezuela och Ecuador samt längs transitvägarna genom landet.

Här ger anställda och volontärer grundläggande hälsovård, delar ut vatten, mat och hygienartiklar, ger psykosocialt stöd och hjälper migranter att återfå kontakten med familjemedlemmar.

I oktober hade över en halv miljon venezuelaner nåtts av detta stöd. Nu testas även en ny insats, där de mest utsatta migranterna förses med uttagskort med pengar som ska räcka till mat, husrum och telefonsamtal under färden genom Colombia. Insatserna har skalats upp i flera omgångar. Men det är svårt att möta alla behov.

– Hjälpen kommer aldrig vara tillräcklig så länge problemen i Venezuela fortsätter, konstaterar José Lebe. ✘

”
**Detta är
den största
humanitära
katastrof som
vi har ställts
inför på
många år.**

Följ med Zaher och hans vänner på vandring i Grövelsjön:

”De är som min familj”

Zaher Shafai

Gör: Pluggar på SFI på vardagar. Nu på fjällvandring i Grövelsjön.

Ålder: 20 år.

Familj: Mamma, pappa, två systrar och en bror i Afghanistan.

Bor: Sedan tre år i Dalarna. Först i Svärdsjö men det var lite långt från stan. Nu i Falun.

N

är jag fick frågan om jag ville följa med till Grövelsjön på fjällvandring undrade jag först om det var på en vanlig dag eller på helgen.

Jag svarade att jag kan om det är på en lördag och söndag, men på vardagarna går jag ju i skolan.

Det ser inte riktigt ut som jag tänkt mig här. Jag trodde det skulle vara snö och tog på mig jättevarma kläder. Att gå långt är inga problem. Jag springer nästan varje morgon och tränar volleyboll två gånger i veckan, men det är första gången jag fjällvandrar. Det är en bra upplevelse för mig. Här är vi tillsammans och lär känna varandra. Det betyder mycket.

Jag lämnade Afghanistan för att jag vill kunna bestämma över mitt liv. Det kunde jag inte där. Nu är jag här och det är bra. Jag trivs, men det är tufft att inte veta något om framtiden. Vad ska hända med mig och mina kompisar? Vi vet ingenting. Ändå måste man kämpa och gå vidare. Det viktigaste just nu är att vi är här och att vi är tillsammans. När jag kommer hem till Falun kan jag berätta för mina andra kompisar hur det är att fjällvandra. ✕

10.10

– Nu går vi. Vi håller ihop i grupper om tre. Det är viktigt att vi tar hand om varandra så att vi inte tappar bort någon på fjället. Här är jag med Zaman och Monavar.

11.15

– Koll på kartan. Viktigt att vi är på rätt spår!

Röda Korset har 140 verksamheter för unga ensamkommande runt om i Sverige. Det kan handla om språkträning, läxhjälp, utflykter och idrottsaktiviteter. Eller som här, fjällvandring.

13.30

– Lunch. Som det blåste där uppe! Det var lite svårt att få eld i stormköket men när det väl brann så gick det fort att värma soppan.

14.10

– Jag testar att dricka vattnet direkt från bäcken. Det gick bra. Jag överlevde!

10.25

– Att gå långt är inga problem, jag springer nästan varje dag. Men jag trodde det skulle vara kallare och tog varma kläder. Jag har klätt mig för snö men vi får se hur vädret blir ...

15.15

– Nu fortsätter vi ner mot fjällstationen där vi bor. Fjällvandring är jättekul för vi är tillsammans. De här killarna är som min familj.

Delaktighet och inflytande stärker självkänslan. Volontärerna från Röda Korset och killarna planerar aktiviteterna tillsammans.

16.25

– Urban från Röda Korset har jag känt i tre år. Han har hjälpt oss med mycket. Han har fixat så att vi kan träna volleyboll och nu är vi här tillsammans och vandrar.

18.45

– Dags för middag. Vi gjorde en variant av kabli, lammgryta, som vi äter ofta i Afghanistan. Den blev inte riktigt lika bra som hemma för vi saknade en del grejor. Men vi var hungriga och åt upp allt ändå.

– Här är hela gänget som var med! Jag har ingen familj här. Därför är mina kompisar och Röda Korset väldigt viktiga för mig.

21.50

– Mätta och glada chillar vi med kort innan vi går och lägger oss och laddar inför nästa dag.

”Världens främsta katastroforganisation – vad menar ni?”

Volontärer från Röda Korset hjälper till att gräva fram överlevande efter jordbävningen i Haiti 2010.

V

i brukar säga att Röda Korset är världens främsta katastroforganisation. Men vad betyder det egentligen?

Att Röda Korset hjälper människor

skor i akuta katastrofer har du säkert koll på. Vi delar ut filter, mat och rent vatten, skydd mot väder och vind och ger psykosocialt stöd. Och mycket mer! Vi hjälper snabbt och effektivt eftersom våra volontärer redan är på plats i landet, är utbildade och har kunskap om lokala förhållanden.

Vad som inte är lika känt är det jobb vi gör före och efter en katastrof.

Genom att ligga steget före försöker vi se till att katastrofer inte händer, eller åtminstone att konsekvenserna av dem inte blir lika svåra.

Vi hjälper bönder i utsatta områden att

Olle Castell

odla tåligare grödor för att klara torka eller missväxt bättre, och efter en jordbävning ser vi till att nya hus som byggs ska kunna stå kvar vid nästa skalv. I Haiti kämpade vi för att gräva fram människor efter den stora jordbävningen 2010 – men hade husen inte rasat hade många liv räddats.

Direkt efter en katastrof är människor som mest måna om att skydda sig inför kommande katastrofer. Tack vare att vi finns i så gott som alla jordens länder är vi kvar när nyhetsrapporteringen tystnar och andra organisationer packar sina tält och åker därifrån.

Förutom att bygga upp det som raserats och hjälpa människor på fötter igen, tar vi gemensamt med de boende fram en plan för hur man kan skydda sig nästa gång det händer. I Bangladesh till exempel har vi utvecklat tidiga varningssystem, utbildat i evakuering och byggt höga cyklonskydd i betong

”

Genom att ligga steget före försöker vi se till att katastrofer inte händer.

som människor kan ta sin tillflykt till när oväder drar in. Arbete som detta gör att det på många platser i världen dör mycket färre människor idag än tidigare när en katastrof inträffar.

Tack vare 12 miljoner volontärer världen över finns vi på plats före, under och efter en katastrof. Det är starka skäl till att vi kan kalla oss världens främsta katastroforganisation. ✕

Olle Castell

Katastrofrådgivare på Röda Korset

Har du en fråga som du vill ha svar på? Mejla den till info@redcross.se

TACK!

Samarbeten och partnerskap med företag är en förutsättning för att skapa långsiktig förändring och en mer hållbar värld. Tillsammans stärker vi samhällets motståndskraft och ser till att katastrofdrabbade människor får hjälp – tack för att ni är med oss.

Tack för ert stöd:

H&M FOUNDATION

SWEDBANK | H&M | EFVA ATTLING | ARLANDA EXPRESS | RAMLÖSA
BRING | SJ | HERTZ | WALLENIUS LINES | SKANSKA | PREEM

Svenska Röda Korset